

Ilisimatusarfik
Institut for Samfund, Økonomi, Journalistik og Jura

BA-projekt i jura, almen linje
Skrevet af Ivik Niels Benjamin Paulsen
Vejleder: Ulrike Fleth-Barten
ECTS point: 20
Afleveringsdato: 31. maj 2021
Antal tegn: 71.348 med fodnoter og mellemrum

Indholdsfortegnelse	side
Abstract	3
Resume	3
1 Indledning	
1.1 Problemformulering	5
1.2 Metode	5
1.3 Afgrænsning	7
2 FN	7
2.1 Internationale rammer	7
2.2 Nationale rammer	9
2.3 FN's Børnekonvention	11
2.4 Hvordan bindes Grønland af traktater indgået af Danmark	12
2.5 Grønlands ratificering af FN's Børnekonvention	13
2.6 FN's Børnekomite	14
2.7 Grønlands afrapportering i henhold til Børnekonventionen	15
2.8 Tiltag foretaget af Grønland for at leve op til Børnekonventionen og Børnekomiteens kriterier for barnets rettigheder	16
3 Analyse	
3.1 Analyse af artikel 3 i Børnekonventionen	17
3.2 FN's Børnekomites bemærkninger vedr. begrebet barnets tarv	18
3.3 Børnekonventionens artikel 19	21
3.4 Analyse af artikel 19, stk. 1	21
3.5 General Comment nr. 13 (2011)	22
3.6 Definition af vold	23
3.7 Analyse af artikel 19, stk. 2	24
4 Grønlandsk lovgivning	25
4.1 Børneloven	25
4.2 Lov om børns retsstilling	25
4.3 Forældreansvarsloven	26
4.4 Kriminalloven	26
5 Foranstaltning	26
5.1 Foranstaltningselementer	26
5.2 Kriminallovens foranstaltninger	27
5.3 Gerningsmandsprincippet	27
6 Grønlandsk retspraksis	28
6.1 Rettens nr. 204/2017 sermersooq	29
6.2 Sagl.nr. K 134/2018 qeqqata	29
6.3 K 082/2018 qaassuitsup	30
6.4 sagl.nr. K 051/2018 qaassuitsup	30
7 Diskussion	31
8 Konklusion	35
Kildefortegnelse	37

Abstract

This bachelor's thesis is a study of Greenland complies with the articles of the UN Convention on the Rights of the Child, regarding article 3 and 19.

I will analyze article 3 and 19 and analyze the Greenlandic Criminal Code's laws and forms of punishment regarding sexual abuse against children, to see if Greenland complies with the obligations in the UN Convention on the Rights of the Child.

To make this analysis, I will look at Greenlandic laws regarding the protection of children's rights and show the reader how cases regarding sexual abuse is treated in the Greenlandic courts.

I will use the legal dogmatic method in this bachelor, which is divided into three categories: describing, interpretive and systematizing.

Greenland has criminalized any action that is covered by sexual abuse; therefore, Greenland complies with some of the obligations that is derived from the Convention. But this does not include the best interest of the child, which clash with the Greenlandic approach to punish criminal offenders, by the perpetrator principles and resocialization of these criminals. Therefore, the best interest of the child is not taken into consideration, when the Greenlandic courts give their punishment to the perpetrators, and because of that Greenland only partly complies with the obligations derived from article 3 and 19 in the UN Convention on the Rights of the Child.

Resume

Denne bachelorafhandling er en undersøgelse af om Grønland er i overensstemmelse med artikel 3 og 19 i FN's konvention om barnets rettigheder. Jeg vil analysere artikel 3 og 19 og den grønlandske kriminallov og hvordan man i Grønland foranstalter i sager vedrørende seksuelt misbrug af børn, for at se om Grønland overholder deres forpligtelser, som er afledt af FN's konvention om barnets rettigheder.

For at foretage denne analyse vil jeg se på relevante grønlandske love og vise læseren hvordan sager vedrørende seksuelt misbrug behandles i de grønlandske domstole.

Jeg vil anvende den retsdogmatiske metode. Den er opdelt i tre kategorier, den beskrivende, fortolkende og systematiserende.

Grønland har kriminaliseret enhver handling, der er dækket af seksuelt misbrug, hvorfor Grønland overholder nogle af de forpligtelser, der følger af konventionen.

Men dette inkluderer ikke barnets tarv, der støder sammen med den grønlandske tilgang til at foranstalte kriminelle, ved gerningsmandsprincippet og resocialisering af disse kriminelle. Derfor tages barnets tarv ikke i betragtning, når de grønlandske domstole foranstalter gerningspersonerne, hvorfor Grønland kun delvist overholder forpligtelserne i artikel 3 og 19 i FN's konvention om barnets rettigheder.

1.1 Problemformulering:

Overholder Grønland sine forpligtelser i forhold til seksuel misbrug og krænkelse under art. 19 i forbindelse med barnets tarv i art. 3 af Børnekonventionen?

For at besvare problemformuleringen vil følgende spørgsmål besvares undervejs

- Hvilke forpligtelser ligger der i art. 19?
- Hvordan forstås barnets tarv?
- Hvad kendetegner grønlandske domstoles/myndighedernes tilgang til sager om seksuel misbrug og krænkelse?

1.2 Metode:

Det er den retsdogmatiske metode der vil blive anvendt i denne bacheloropgave.

Man kan helt overordnet sige, at retsdogmatikken er inddelt i tre kategorier, den beskrivende, fortolkende og den systematiserende del.¹

Denne bachelor indeholder indledningsvise kommentarer om de internationale og nationale rammer, en gennemgang af FN's Børnekonvention og FN's Børnekomite, en analyse af Børnekonventionens artikel 3 og 19, gennemgang af forskellige General Comments (herefter GC) fra Børnekomiteen, en gennemgang af forholdet mellem Danmark og Grønland i forhold til hvordan en tiltrædelse af en traktat af det danske rige binder Grønland, relevant national lovgivning og en gennemgang af kriminallovens foranstaltninger, samt domme fra grønlandsk retspraksis.

Jeg vil besvare underspørgsmålene til problemformuleringen løbende og i min diskussion og konklusion, gøre helt klart, hvad jeg mener svarene er.

De forpligtelser der ligger i art. 19 og hvad der ligger i barnets tarv, vil blive behandlet ud fra selve artiklerne og de relevante General Comments til hver.

Spørgsmålet vedrørende de grønlandske domstoles tilgang til sager om seksuel misbrug, vil blive besvaret med henvisninger til domme, en gennemgang af gerningsmandsprincippet og resocialiseringsprincippet. Behandling af dommene vil ikke blive behandlet så dybdegående, da jeg ikke har plads til så mange domsanalyser. Formålet med dommene er, at vise hvor foranstaltningsniveauet nogenlunde ligger.

Jeg havde tænkt mig at bruge Børnekomiteens afgørelser som en retskilde, for at fastlægge hvilke kriterier Børnekonventionen og Børnekomiteen har sat, før

¹ ”Retsfilosofi, retsvidenskab & retskildelære” af Jens Ewald og Sten Schaumburg-Müller, kapitel 8, afsnit 3

medlemsstaterne lever op til Børnekonventionen. Afgørelserne truffet af Børnekomiteen vedr. seksuelt misbrug af børn skulle sammenlignes med nationale afgørelser fra Grønland, men dette kunne ikke lade sig gøre, da jeg ikke kunne finde relevante afgørelser. Det er vigtigt at pointere, at Børnekomiteens afgørelser ikke direkte bindende, men deres afgørelser bliver fulgt som om de er bindende. De spiller en speciel rolle, da de netop ikke har beføjelser som et domstolsorgan normalt har, men deres afgørelser bliver stadig fulgt af staterne.

Jeg har istedet valgt at gøre brug af General Comments, særligt nr. 13 (2011) og 14 (2013) som retskilder, men også inddrage nogle andre General Comments til min analyse, hvorfra vi kan udlede hvad deres kriterier for hvornår en stat har levet op til at sikre beskyttelsen udledt af artikel 19 i Børnekonventionen i national lovgivning. Jeg vil foretage en analyse af General Comment nr. 13, som jeg vil sammenligne med national lovgivning, for at se om den nationale lovgivning lever op til Børnekonventionen, som Grønland har påtaget sig ved ratificeringen i 1993. Der vil derudover være en del af bacheloren der omhandler hvordan Børnekomiteen overvåger hvordan det går med gennemførelsen af Børnekonventionen i Grønland og hvordan Grønland bliver bundet af traktater.

Jeg vil også inddrage rapporter foretaget af forskellige organisationer, som supplement til redegørelsen af forskellige begreber og min analyse.

Til sidst vil jeg behandle nationale domme vedrørende seksuelt misbrug af børn, for at se hvordan Grønland behandler denne slags sager og om Grønland overholder de kriterier der fastsat af Børnekonventionen og Børnekomiteen i forhold til art. 3 og 19, som jeg vil inddrage i min diskussion og konklusion.

Inddragelsen af retspraksis sker til belysning af, hvorvidt den nuværende retstilstand er hensigtsmæssig og er specielt relevant, da den grønlandske kriminallov ikke indeholder strafferammer.

Analyseafsnittet vedrører sig bestemmelsens formål og beskyttelsens omfang. For så vidt angår artikler i Børnekonventionen, så behandles artikel 19 kun ud fra bachelorens synspunkt, hvorfor beskyttelsen af barnet mod seksuelle overgreb og ikke vold generelt, da bachelorens hovedfokus er om staten Grønland overholder sine forpligtelser i forhold til seksuel misbrug og krænkelse under art. 19 i forbindelse barnets tarv i art. 3.

1.3 Afgrænsning

Formålet med denne bachelor er at undersøge Børnekonventionens artikler, vedrørende beskyttelse af barnet mod seksuelle overgreb, efterleves i Grønland. Børnekonventionens formål er at beskytte børn og deres rettigheder. Som følge af min problemformulering og hvor meget jeg må skrive i denne bacheloropgave, så har jeg valgt at fokusere på artikel 3 og 19, men vil henvise og muligvis komme lidt ind på andre artikler i konventionen.

En del af analysen vil have overvejende være retssociologisk fokus med en beskrivelse af den nationale ramme til beskyttelse af barnet mod seksuelle overgreb. Dette sker med forståelse for, at problemstillingen ikke kan belyses ensidigt alene ud fra en strafferetlig synsvinkel, men at man skal have for øje, at også andre myndigheder på området også behandler emnet. Af hensyn til bachelorens omfang er fokus primært på den strafferetlige vinkel.

2 FN

2.1 De internationale rammer:

Menneskerettighedskonventioner beskytter ”enhver”, det vil også sige ethvert barn. Med FN’s Børnekonvention er der sat fokus på barnets individuelle, selvstændige rettigheder. Konventionen viser barnets særlige behov for beskyttelse og omsorg. Alle umyndige personer under 18 år er omfattet af FN’s Børnekonvention.

Den Europæiske menneskerettighedskonvention blev inkorporeret i Danmark ved lov nr. 285 af 29. april 1992.²

FN’s børnekonvention blev ratificeret af Danmark, som trådte i kraft for Grønland den 11. maj 1993, efter forbeholdet blev annulleret.

FN’s Børnekonvention indeholder både borgerlige og politiske rettigheder samt økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder. Den skal fortolkes i lyset af fire generelle hovedprincipper: ikke diskrimination, varetagelse af barnets tarv, også kaldet barnets bedste, retten til livet, overlevelse og udvikling, samt respekt for barnets synspunkt.³

² https://viden.sl.dk/media/8820/menneskerettigheder_i_groenland_-_status_2016.pdf

³ <https://menneskeret.dk/laeringsportalen/civilsamfund/civilsamfundskurser/forberelsesmateriale/kursus-boerns-rettigheder>, punkt 4

Princippet om, at ethvert barn har ret til ikke at blive diskrimineret, indebærer, at myndighederne ikke må forskelsbehandle børn på grundlag af deres eller deres forældre race, hudfarve, køn, sprog, religion, politiske eller anden anskuelse, national, etnisk eller social oprindelse, formueforhold, handicap, fødsel eller anden stilling.⁴

Princippet om barnets tarv dækker over, at barnets tarv skal komme i første række ved ethvert tiltag, som vedrører barnet.⁵ FN's Børnekonvention fastlægger ikke, hvad der er det bedste for barnet. I dagligdagen – inden for familielivet – er det først og fremmest forældrene, der bestemmer dette. Kan forældrene imidlertid ikke udøve omsorgen er der behov for, at det offentlige træder til. Det kan f.eks. være, hvis forældrene skilles og de ikke kan enes om forældremyndighedens udøvelse og/eller lægelig behandling eller andet. I disse tilfælde er myndighederne og i sidste ende domstolene forpligtet til at tage stilling til, hvad der er bedst for barnet.

FN's Børnekomite opfatter princippet om barnets ret til livet, overlevelse og udvikling som et holistisk begreb.⁶ Det betyder, at staten er forpligtet til at give barnet beskyttende rammer, som det kan vokse op i. Rammerne skal give mulighed for et sundt liv, hvor barnet er fri for frygt og sult og har mulighed for at udvikle sig, både sin personlighed og sine evner i videst muligt omfang.⁷

Princippet om respekt for barnets synspunkter indebærer, at staten skal sikre et barn, der er i stand til at forme sine egne synspunkter og retten til frit at udvikle disse synspunkter. Barnet har ret til at udtale i alle sager, der vedrører barnet og myndighederne skal lægge passende vægt på barnets synspunkter, i den grad som svarer til barnets alder og modenhed.⁸ Det gælder over for såvel forvaltningsmyndighederne som over for domstolene. Barnet skal kunne afgive sine udtalelser enten direkte eller gennem en repræsentant eller et passende organ. Konventionen beskytter også på andre områder. For eksempel barnets ret til respekt for sit privat- og familieliv, sit hjem og sin brevveksling.⁹ Og familiens ret, ansvar og

⁴ Børnekonventionens art. 2

⁵ Børnekonventionens art. 3

⁶ General comment nr. 14 afsnit I, punkt 4

⁷ Børnekonventionens art. 6

⁸ Børnekonventionens art. 12

⁹ Børnekonventionens artikel 16

pligt i forhold til at støtte og vejlede barnet i dens udvikling og i udøvelsen af barnets rettigheder.

FN's Børnekomite har på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at behandle individuelle henvendelser/klager om børns forhold fra personer i Grønland. Danmark tiltrådte i oktober 2015 den valgfri protokol til FN's Børnekonvention om individuel klageadgang, men tog territorialt forbehold i Grønland. Klageadgangen gælder derfor ikke for Grønland, før Grønlands Selvstyre måtte ønske det. FN's Børnekomites udtalelser i enkeltsager er ikke juridisk bindende for staten, men er vigtig mulighed for at få komiteens vurdering af, om de nationale myndigheder i en konkret sag har krænket et barns rettigheder efter Børnekonventionen. Henvendelse til komiteen kan dog først finde sted, når en sag er endeligt afgjort ved de nationale domstole.

Børns rettigheder skal også vurderes i lyset af de generelle menneskerettighedskonventioner, herunder FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder og FN's konvention om Økonomiske, Sociale og Kulturelle rettigheder.

Konventionerne indeholder selvstændige rettigheder for børn, herunder blandt andet retten til de beskyttelsesforanstaltninger, som barnets stilling som mindreårig kræver, særlige regler for behandlingen af unge lovovertrædere, beskyttelse mod økonomisk og social udnyttelse og retten til uddannelse.

2.2 De nationale rammer:

Det følger af Selvstyreloven, at Naalakkersuisut er undergivet de forpligtelser, der følger af traktater og andre internationale regler, som til enhver tid er bindende for riget. Grønland tiltrådte, som nævnt ovenfor, at FN's Børnekonvention skulle gælde for Grønland fra 1993. Naalakkersuisut og kommunerne er derved forpligtet til at tage positive skridt for at gennemføre FN's Børnekonvention, både i lovgivningen og i forvaltningen af reglerne.¹⁰

Inatsisartut vedtog i juni 2017 en ny lov om støtte til børn. Den danner rammen for kommunernes socialfaglige støtte til børn under 18 år med mulighed for forsat støtte for unge op til og med 23 år. Loven er ny hovedlov for al kommunal støtte til børn og indeholder regler om blandt andet den rådgivning og de støtteforanstaltninger, som kommunerne kan iværksætte i forhold til børn og unge, herunder familiekurser,

¹⁰ https://viden.sl.dk/media/8820/menneskerettigheder_i_groenland_-_status_2016.pdf

udpegelse af støtte- og kontaktperson m.v.¹¹

Loven indeholder også regler om anbringelse uden for hjemmet i plejefamilier eller i døgninstitutioner. Endelig indeholder loven en række sagsbehandlingsregler, blandt andet om inddragelse af barnet, udarbejdelse af socialfaglig undersøgelse og individuelle handleplaner.

For at håndhæve at landene der har gjort Børnekonventionen en del af deres nationale lovgivning, så er der oprettet en komite, der er tillagt kompetence til at holde øje med, at medlemsstaterne efterlever deres forpligtelser i henhold til konventionen.¹²

Komiteen består af 10 eksperter. Komiteens medlemmer vælges af deltagerstaterne og virker i deres personlige egenskab. Ved valget tages hensyn til ligelig geografisk fordeling og de væsentligste retssystemer.

FN's generalsekretær yder sekretærbistand til komiteen.

Deltagerstaterne er forpligtet til at indsende periodiske rapporter til komiteen om de foranstaltninger, de har truffet for at fuldbyrde de rettigheder, der er anerkendt i konventionen og om de fremskridt, der er gjort med hensyn til nydelsen af disse rettigheder. En periodisk rapport skal indgives inden to år fra konventionens ikrafttræden i den pågældende deltagerstat og herefter hvert femte år. Danmark afgav i 1993 sin første rapport og i september 1998 sin anden rapport. Komiteen gennemgår rapporterne med den pågældende medlemsstat. Det kan bedst beskrives som en form for eksamination, hvor repræsentanter for staten svarer på spørgsmål fra komiteens medlemmer. Ud fra dette udarbejder komiteen nogle afsluttende bemærkninger og anbefalinger.

Komiteen kan herudover vedtage generelle anbefalinger vedrørende konventionens fortolkning og anvendelse.

Der er ikke etableret nogen individuel klageadgang i henhold til konventionen.

Grønlands Selvstyre er i dialog med Danmark om de ophæver det territoriale forbehold for Grønland, således at tillægsprotokollen til FN's Børnekonvention i kraft for Grønland, den der kaldes "Valgfri protokol af 28. februar 2012 til FN-konventionen om barnets rettigheder vedrørende individuel klageadgang".

¹¹ Inatsisartutlov nr. 20 af 26. Juni 2017 om støtte til børn

¹² <https://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Departementer/MIIIAN/Boern-Unge-og-Familier/FNs-Boernekonvention/FNs-Boernekomite>

Gennemførelse af konventionens rettigheder bør sikres på alle niveauer i samfundet. Medlemsstater bør derfor sikre, at al national lovgivning er i overensstemmelse med konventionen og at konventionens principper og artikler kan anvendes og gennemtvinges direkte. Den ratificerede stat vil altid være ansvarlig for at sikre konventionens gennemførelse på alle niveauer i samfundet, jf. general comment nr. 5 (2003) om den generelle implementering af konventionen.

2.3 FN's Børnekonvention

De generelle menneskerettighedskonventioner beskytter "enhver", også ethvert barn. En af konventionerne er FN's konvention om Barnets Rettigheder (herefter Børnekonventionen). Børnekonventionen viser barnets særlige behov for beskyttelse og omsorg og er en bindende aftale mellem deltagerlandene, som er tiltrådt konventionen. Børnekonventionen blev vedtaget på FN's Generalforsamling i 1989 og definerer en række grundlæggende rettigheder, der gælder for alle børn og satte for alvor fokus på barnets individuelle, sociale og kulturelle rettigheder. Konventionen indeholder en række bestemmelser om, at lande der tiltræder konventionen, respekterer børn som selvstændige individer med politiske, økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder og landene forpligter sig til at opretholde børns rettigheder i deres lovgivning, administration mv.¹³

Konventionen deler børns rettigheder i fire hovedgrupper:

1. Grundlæggende rettigheder, herunder til mad, bolig og sundhed;
2. Rettigheder til udvikling, herunder til skolegang, uddannelse, leg, fritid og information;
3. Rettigheder til beskyttelse mod krig, vold, narkotika og seksuel udnyttelse;
4. Rettigheder til medbestemmelse, herunder ytringsfrihed, indflydelse, selvstændig deltagelse, medbestemmelse og selvbestemmelse.¹⁴¹⁵

Siden Børnekonventionens blev vedtaget, er der blevet udsendt tre valgfrie tillægsprotokoller til konventionen. To af disse udvider og præciserer børns rettigheder, den ene i forhold til inddragelse i væbnede konflikter og den i forhold til handel med børn, børneprostitution og børnepornografi. Desuden er der en

¹³ <https://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Departementer/MIIIAN/Boern-Unge-og-Familier/FNs-Boernekonvention>

¹⁴ <https://mio.gl/til-boern-og-unge/dine-rettigheder/boernekonventionen/?lang=da>

¹⁵ www.menneskeret.dk, FN's menneskerettighedssystem

tillægsprotokol, som giver mulighed for at klage til Børnekomiteen, hvis man mener, at et barns rettigheder i medfør af konventionen eller de to første tillægsprotokoller er blevet krænket. Protokollen giver også Børnekomiteen mulighed for selv at undersøge forholdene, hvis der er pålidelige informationer om, at der i et medlemsland foregår alvorlige eller systematiske krænkelser af konventionen eller protokollerne. Protokollerne kaldes valgfrie, fordi det er op til staterne selv om man vil tiltræde dem eller ej. Det betyder, at en stat kan tiltræde Børnekonventionen uden nødvendigvis at tilslutte sig en eller flere af tillægsprotokollerne. Danmark har tiltrådt dem alle tre og Grønland har tiltrådt to af dem.¹⁶

- Valgfri protokol af 12. februar 2002 til FN-konventionen om barnets rettigheder vedrørende inddragelse af børn i væbnede konflikter (tiltrådt af Grønland)
- Valgfri protokol af 25. maj 2000 til FN-konventionen om barnets rettigheder vedrørende salg af børn, børneprostitution og børnepornografi (tiltrådt af Grønland)
- Valgfri protokol af 28. februar 2012 til FN-konventionen om barnets rettigheder vedrørende individuel klageadgang (ikke tiltrådt af Grønland).

2.4 Hvordan bindes Grønland af traktater indgået af Danmark

Når Danmark har tiltrådt en traktat, vil den som udgangspunkt være bindende for hele riget. Det er den danske regering, der har kompetence til at indgå internationale, menneskeretlige forpligtelser med virkning for Grønland. Danmark kan dog i forbindelse med ratifikation af en traktat eller konvention tage territorielt forbehold om, at den pågældende traktat eller konvention ikke gælder for Grønland. Inden der indledes forhandlinger om folkeretlige aftaler, som har særlig betydning for Grønland, skal regeringen underrette Naalakkersuisut, jf. selvstyrelovens § 13, stk. 1, således at Naalakkersuisut får mulighed for at tilkendegive synspunkter, som ønskes inddraget i forhandlingerne.

Disse aftaler skal endvidere, inden de indgås eller opsiges, forelægges Naalakkersuisut til udtalelse, jf. selvstyrelovens § 13, stk. 4. Finder regeringen det nødvendigt at indgå en aftale uden Naalakkersuisuts tilslutning, sker dette i videst

¹⁶ www.naalakkersuisut.gl, Departementet for Sociale Anliggender, Familie og Justitsområdet

muligt omfang uden virkning for Grønland. Det danske ministerium som skal behandle dette område, forventes efterfølgende at indhente en udtalelse fra Naalakkersuisut om eventuel ophævelse af forbeholdet og gennemførelse af traktaten i Grønland. Ændringer i Grønlands traktatretlige forpligtelser skal forelægges Naalakkersuisut til udtalelse, og Naalakkersuisut forelægger spørgsmålet for Inatsisartut.

Selvstyreloven indeholder i kapitel 4 en fuldmagtsordning, som indebærer, at Naalakkersuisut kan forhandle og indgå folkeretlige aftaler med fremmede stater og internationale organisationer på rigets vegne, som alene vedrører Grønland og fuldt ud angår overtagne sagsområder, jf. selvstyrelovens § 12, stk. 1. Ordningen omfatter ikke folkeretlige aftaler, som skal gælde for Danmark, eller som forhandles inden for en mellemfolkelig organisation, hvoraf Kongeriget Danmark er medlem, jf. selvstyrelovens § 12, stk. 4.

2.5 Grønlands ratificering af FN's Børnekonvention:

Danmark tiltrådte konventionen i juli 1991. De tiltrådte den med forbehold om at den ikke gjaldt i Grønland, da den danske regering afventede det daværende grønlandske Landstings svar om at konventionen skulle gælde for Grønland. Svaret blev afgivet i marts 1992, hvorefter det danske forbehold blev trukket tilbage i maj 1993.

Grønland tiltrådte FN's Børnekonvention 11. maj 1993 og forpligtede sig derved til at sikre børns rettigheder i Grønland. Fordi konventionen er en aftale indgået mellem stater, er det den danske stat og dermed den siddende danske regering, der har ansvaret for, at konventionen overholdes inden for statens grænser. Det gælder også i forhold til Grønland. Så længe Grønland er en del af den danske stat, er det den danske regering, der har det overordnede ansvar for, at konventionen overholdes i Grønland.¹⁷

Myndighederne i Grønland har imidlertid også et ansvar for at konventioner overholdes.

Selvstyrelovens § 16 er en bestemmelse om, at det grønlandske selvstyre er forpligtet til at overholde alle internationale konventioner, som er bindende for den

¹⁷ Grønlands Råd for Menneskerettigheder og Institut for Menneskerettigheder, Status 2014, Gennemførelse af menneskeretten, side 18-19

danske stat. Selv om den danske regering bærer det endelige ansvar for konventionens overholdelse i Grønland, er de grønlandske myndigheder også forpligtet til at overholde konventionen og dermed forpligtet til at sørge for, at børn i Grønland er sikret de rettigheder, der er indeholdt i konventionen. Rækkeviden af den forpligtelse er ikke alene begrænset til selvstyremyndighederne, men gælder også for kommunerne og andre forvaltningsenheder og institutioner, der hører under eller har fået uddelegeret opgaver fra selvstyret, og som til daglig behandler de mange administrative opgaver vedrørende børn i Grønland. På grund af ratificeringen har Grønland en forpligtelse til at sikre, at national lovgivning og praksis lever op til konventionens krav. Børnekonventionen er dog ikke inkorporeret i hverken danske eller grønlandsk ret, hvorfor de danske og grønlandske borgere ikke kan støtte ret på konventionen, men konventionen er en retskilde og grønlandsk lov skal fortolkes i overensstemmelse med konventionen.

2.6 FN's Børnekomite

FN's Børnekomite har som funktion at skulle overvåge deltagerstaternes fremskridt med gennemførelsen af Børnekonventionen. Komiteen samarbejder med andre FN-myndigheder, menneskerettighedsorganisationer og andre organer for at fremme Børnekonventionen og realiseringen af barnets rettigheder.¹⁸ FN's Børnekomite har til opgave at undersøge, hvilke handlinger staterne træffer for at gennemføre konventionens rettigheder. Komiteens undersøgelser bygger primært på rapporter, som regeringerne i de forskellige stater selv udarbejder og som de skal udarbejde i henhold til Børnekonventionens artikel 44. Politisk uafhængige organisationer har dog også mulighed for at levere oplysninger for komiteen i form af såkaldte skyggerapporter. Komiteen har ingen højere domstol eller lignende, der kan straffe de stater, som ikke respekterer konventionen. En stat straffes indirekte ved, at komiteen vælger at offentliggøre, at staten yder en ringe indsats eller har dårlige resultater i forhold til at gennemføre konventionens bestemmelser. Dog er der mulighed for at klage til Børnekomiteen hvis man mener at staten ikke overholder Børnekonventionen. Denne klagemekanisme er dog forbeholdt børn, hvis de mener

¹⁸ www.naalakkersuisut.gl, Departementer/Sociale-Anliggender-og-Justitsvaesen/Socialomraedet/FNs-Boernekonvention/FNs-Boernekomite

deres rettigheder i.h.t. Børnekonventionen er krænket.¹⁹ Hvilket er den tillægsprotokol som endnu ikke er tiltrådt af Grønland.

De lande der har ratificeret konventionen, er forpligtet til at lade sig eksaminere af FN's Børnekomite. Det gælder også for Grønland. Hvert 5. år skal regeringen på vegne af Rigsfællesskabet sende en statusrapport til FN's Børnekomite. I statusrapporten skal der beskrives hvordan man lever op til Børnekonventionen, de tiltag man har gjort og fremskridt, man mener, der er sket med hensyn til at styrke børns rettigheder. For at sikre sig et ikke ensidigt billede af forholdene beder komiteen også Børnerådet og en række organisationer om at komme med deres vurderinger. Med alle de informationer udtaler komiteen sig om Danmarks og Rigsfællesskabets efterlevelse af Børnekonventionen.²⁰

2.7 Afrapportering i henhold til Børnekonventionen

Danmarks afrapportering til FN's Børnekomite om børn og unges vilkår, skal indeholde information om hvordan det står til for grønlandske børn. Informationen bygger på bidrag fra det Selvstyrets familiedirektorat, der har det overordnede ansvar for at samle viden ind på børneområdet fra hele Grønland. Familiedirektoratet afleverer herefter en landerapport til Danmark til brug for afrapportering til FN's Børnekomite.²¹ Børnekomiteen har efter den 5. periodiske afrapportering offentliggjort en række konklusioner og anbefalinger til, hvordan børns rettigheder kan sikres bedre i både Danmark, Færøerne og Grønland. FN's Børnekomite udtrykker i deres konklusioner en bekymring for omfanget af seksuelt misbrug og omsorgssvigt af grønlandske børn og er bekymret over det store antal seksuelle overgreb på børn, som finder sted i Grønland. FN's Børnekomite opfordrer til, at de grønlandske myndigheders indsats for at komme seksuelle på børn til livs intensiveres.²²

¹⁹ <https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRC/Pages/CRCIntro.aspx>

²⁰ <https://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Departementer/MIIIAN/Boern-Unge-og-Familier/FNs-Boernekonvention/FNs-Boernekomite>

²¹

https://naalakkersuisut.gl/~/_/media/Nanoq/Files/Attached%20Files/Familie/DK/Vejledning%20om%20hj%C3%A6lp%20til%20b%C3%B8rn%20og%20unge.pdf, side 23

²² www.naalakkersuisut.gl, 5. periodiske rapport, Anbefalinger fra FN's Børnekomite til Danmark, herunder Grønland, side 5

2.8 Tiltag foretaget af Grønland for at leve op til Børnekonventionen og Børnekomiteens kriterier for barnets rettigheder.

Grønland har i henhold til Inatsisartutlov nr. 11 af 22. november 2011 fået en børnetalsperson og et børneråd.

Organisationen MIO er blevet oprettet, som er Grønlands børnerettighedsinstitution.²³

Naalakkersuisut, gennem Departementet for Familie, Ligestilling, Sociale anliggender og Justitsvæsen, og UNICEF Danmark har et samarbejde, som hedder NAKUUSA.²⁴

En anden myndighed er PAARISA, som er en del af Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse, som tilbyder oplysning og rådgivning.²⁵

Saaffik er et landsdækkende center, der arbejder for børn og unge, der har været udsat for seksuelle overgreb. Saaffik hører under den Centrale Rådgivningsenhed.²⁶ Denne enhed er under Departementet for Familie, Ligestilling, Sociale anliggender og Justitsvæsen.²⁷

Departementet for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsområdet har ansvaret for lovgivningen på børneværnsområdet i Grønland og hjælper kommunerne med rådgivning.

Denne liste er ikke udtømmende, men mange af de centrale organisationer til at sikre børns rettigheder i Grønland er listet op her.

3.1 Analyse af artikel 3 i Børnekonventionen

Børnekonventionens artikel 3 fastlægger princippet om, at barnets bedste er det primære hensyn i alle handlinger, der vedrører børn. Samfundet skal sikre barnets bedste, når der træffes beslutninger og staten er forpligtet til at vedtage særlige regler, der beskytter barnet og er nødvendige for barnets trivsel.²⁸

Bestemmelsen er en af Børnekonventionens grundlæggende rettigheder, som altid skal indgå i en fortolkning og implementering af konventionen, hvorfor den også

²³ <https://mio.gl/om-mio/?lang=da>

²⁴ <https://nakuusa.gl/hvad-er-nakuusa/nakuusas-historie/>

²⁵ <https://www.peqqik.gl/da-DK/Kontakt/Paarisa>

²⁶ <https://www.saaffik.gl/?lang=da>

²⁷ https://viden.sl.dk/media/8820/menneskerettigheder_i_groenland_-_status_2016.pdf

²⁸ Børnekonventionens artikel 3

gennemgås i sammenhæng med artikel 19 i denne bachelor. Foranstaltninger skal være aktive for at beskytte deres rettigheder og deres trivsel samt aktive foranstaltninger til at støtte og hjælpe forældre og andre der har det daglige ansvar for at opfylde rettigheder og trivsel.²⁹

Barnets tarv forklares i Børnekonventionen på denne måde: "barnets tarv skal komme i første række i alle foranstaltninger, som vedrører børn".

Børnekonventionen definerer ikke fuldstændigt, hvad der ligger i udtrykket "barnets tarv" og man kan ikke udlede specifikt, hvornår et forhold er i barnets tarv, eller hvad der skal til, for at pligten til sikring af barnets interesser er opfyldt. Hvad der er bedst for et barn, kan variere over tid og kan være forskelligt fra det ene samfund til et andet. Der er tale om et indviklet begreb, som der må tages konkret stilling til i hver sag og hvor vurderingen af hvad der må antages at være i barnets tarv, skal ses i lyset af de omstændigheder for netop det barn eller den gruppe børn sagen omhandler.³⁰

Jeg vil derfor gå ind og se på selve artiklen og se hvordan General Comment nr. 14 (2013) har forklaret hvordan artiklen skal fortolkes.

Alle foranstaltninger:

Ordene alle foranstaltninger forsøger at sikre, at retten er garanteret i alle beslutninger og handlinger, der vedrører børn. Dette betyder, at enhver handling i forbindelse med et barn eller børn skal tage højde for deres bedste interesse som en primær overvejelse.

"Foranstaltninger" er ikke begrænset til beslutninger, men også alle handlinger, adfærd, forslag, tjenester, procedurer og andre foranstaltninger. Manglende handling og undladelser er også handlinger, for eksempel når sociale myndigheder ikke tager skridt til at beskytte børn mod forsømmelse eller misbrug.³¹

Vedrører:

Udtrykket angiver, at den juridiske pligt gælder for alle beslutninger og handlinger, der direkte eller indirekte berører et barn, en gruppe børn eller børn generelt. Faktisk

²⁹ https://www.globaldisabilityrightsnow.org/sites/default/files/related-files/346/Implementation_Handbook_for_the_Convention_on_the_Rights_of_the_Child.pdf

³⁰ General comment nr. 14, afsnit IV, punkt 25

³¹ General comment nr. 14, afsnit IV, punkt 17-18

påvirker alle handlinger, som myndighederne har truffet, børn på den ene eller anden måde. Dette betyder ikke, at enhver handling, der træffes af myndighederne, skal omfatte en fuldstændig og formel proces til vurdering og bestemmelser af barnets bedste. Der skal dog være en fuldstændig og formel proces når en beslutning har stor indflydelse for et barn eller børn generelt.³²

Børn:

Udtrykket "børn" betyder alle personer under 18 år inden for en stats jurisdiktion, uden forskelsbehandling af nogen art, som også fremgår af artikel 1 og 2 i Børnekonventionen. Artikel 3, stk. 1, finder anvendelse på børn som enkeltpersoner og fastsætter en forpligtelse for deltagerstaterne til at vurdere og tage barnets tarv som en primær overvejelse i individuelle beslutninger. Imidlertid indebærer udtrykket "børn", at retten til at få deres bedste interesser passende varetaget gælder for børn ikke kun som enkeltpersoner, men også generelt eller som en gruppe. Det vil sige at barnets tarv skal opfattes både som en kollektiv og en individuel ret. Derfor er staterne forpligtede til at vurdere og tage det primære hensyn til børns interesser som en gruppe eller generelt i alle handlinger, der vedrører dem. Det betyder ikke, at ved en afgørelse, der vedrører et enkelt barn, skal hans eller hendes interesser forstås som de samme for børn generelt. Artikel 3, stk. 1 indebærer tværtimod, at et barns bedste skal vurderes individuelt.³³

3.2 FN's Børnekomites bemærkninger vedr. begrebet barnets tarv

I familielivet er det forældrene, der beslutter hvad der er bedst for barnet. Det sker dog, at det offentlige træder ind og træffer en afgørelse om et barn, hvor barnets interesser og hensynet til barnet vægtes højest. Det offentlige træder bl.a. ind, når forældrene ikke magter at give barnet tilstrækkelig omsorg eller hvis forældrene skilles og ikke kan blive enige om hvordan forældremyndigheden sættes op eller samværet med barnet. Det offentlige går derfor ind, det er f.eks. domstole og andre myndigheder der er forpligtet til at tage stilling til, hvad der er bedst for barnet. FN's Børnekomité vedtog GC nr. 14 i 2013 vedrørende barnets tarv. Børnekomiteen kom ikke frem med en entydig definition af begrebet "barnets tarv", men har i GC

³² General comment nr. 14, afsnit IV, punkt 19-20

³³ General comment nr. 14, afsnit IV, punkt 21-24

kommet med bemærkninger til artikel 3, hvor der gives udtryk for, at der er tale om et gennemgående begreb, som er grundlaget for alle Børnekonventionens bestemmelser.

Begrebet barnets tarv er rettet mod at sikre både fuld og effektiv nydelse af alle de rettigheder, der er anerkendt i konventionen og barnets holistiske udvikling³⁴. Det understreges af komiteen, at der ikke er noget hierarki af rettigheder i Børnekonventionen, alle de rettigheder, der er fastsat deri, er til barnets bedste og ingen rettigheder kan fortolkes negativt³⁵.

Den slår fast at barnets tarv er 3 delt:

Materiel ret:

Barnets ret til at få vurderet dens bedste interesser og taget som en primær overvejelse, når forskellige interesser overvejes for at nå til en beslutning om det spørgsmål, der står på spil og garantien for, at denne ret vil blive implementeret, hver gang der skal træffes en beslutning vedrørende et barn, en gruppe identificerede eller uidentificerede børn eller børn generelt. Artikel 3, stk. 1, gør at staterne er forpligtet af denne og er direkte anvendelig og kan påberåbes for en domstol.³⁶

Grundlæggende fortolkningsretligt princip:

Hvis en lov kan fortolkes på flere måder, skal den fortolkning, der er bedst for barnets bedste vælges. De rettigheder, der er skrevet i konventionen og dens valgfri protokoller, udgør rammen for fortolkning.

En procesregel:

Hvis en beslutning træffes, som påvirker et specifikt barn, en identificeret gruppe af børn eller børn generelt, skal beslutningsprocessen indeholde en evaluering af den mulige indvirkning (både positiv og negativ) af afgørelsen om det eller de berørte børn. Når en beslutning træffes, skal begrundelsen vise, at der eksplicit er taget hensyn til denne ret og deltagerstaterne skal forklare, hvordan retten er blevet respekteret i beslutningen, dvs. hvad der er anset for at være i barnets bedste, hvad

³⁴ General comment nr. 14 afsnit I, punkt 4

³⁵ General comment nr. 14 afsnit I, punkt 4

³⁶ General comment nr. 14, afsnit I, punkt 1

det er baseret på og hvordan barnets interesser er blevet afvejet mod andre overvejelser, hvad enten det er politiske spørgsmål eller individuelle sager. Dette betyder at Børnekonventionens bestemmelse om, at alle forvaltningsmyndigheder, domstole, offentlige og private institutioner for social velfærd skal handle til barnets bedste, skal læses i sammenhæng med Børnekonventionens andre vigtige principper. Det er en retlig forpligtelse til først og fremmest at overveje, hvad der er det bedste for barnet. Dernæst kan andre hensyn tages i betragtning, idet der ikke er krav om, at hensynet til barnets bedste altid skal være absolut udslagsgivende.³⁷

3.3 Børnekonventionens Artikel 19

Børnekonventionens artikel 19 fastsætter en forpligtelse for konventionslandene til at træffe alle passende forholdsregler med henblik på at beskytte børn mod fysisk eller psykisk vold og andre former for overgreb, mens barnet er i forældres eller andres varetægt.³⁸ En yderligere beskyttelse findes i artikel 34, hvor deltagerstaterne til Børnekonventionen beskytter barnet mod alle former for seksuel udnyttelse eller seksuelt misbrug³⁹ og i den valgfri protokol om salg af børn, børneprostitution og børnepornografi.

Der er en række andre artikler i Børnekonventionen der har betydning for bekæmpelsen mod overgreb mod børn. Det er f.eks. artikel 2 om lige adgang til konventionens beskyttelse; artikel 3 om, at barnets tarv skal komme i første række i alle foranstaltninger vedrørende børn, som også bliver behandlet i denne bachelor; artikel 6 om barnets ret til liv og udvikling, samt artikel 12, der fastslår barnets ret til at blive inddraget i beslutninger, der vedrører barnet selv.

I GC nr. 13, der specifikt omhandler artikel 19, er vold blevet defineret. Definitionen på seksuelt misbrug og udnyttelse inkluderer:

Tilskyndelse eller tvang af et barn til at udøve ulovlig eller psykologisk skadelig seksuel aktivitet; brug af børn til vinding vedr. seksuel udnyttelse; brugen af børn i lyd- eller visuelle billeder af seksuelt misbrug af børn; børneprostitution, seksuel udnyttelse i rejser og turisme, menneskehandel (både i og udenfor landegrænser) og salg af børn med seksuelle hensigter og tvunget ægteskab. Mange børn oplever at

³⁷ General Comment nr. 14, afsnit IV, a+b+c

³⁸ Børnekonventionens artikel 19

³⁹ Børnekonventionens artikel 34

blive seksuelle ofre, hvilket ikke er som følge af fysisk kraft eller tilbageholdt, men er stadig psykologisk påtrængende, udnyttende og traumatisk⁴⁰.

3.4 Analyse af art. 19, stk. 1

I GC 13 til Børnekonventionens artikel 19 udtrykkes det, at fortolkningen af et "barns bedste" skal være i overensstemmelse med hele konventionen⁴¹, herunder forpligtelsen til at beskytte børn mod alle former for vold, misbrug og udnyttelse og ligeledes kravet om lægge behørig vægt på barnets synspunkter⁴².

Seksuelt misbrug omfatter enhver seksuel aktivitet, som en voksen pålægger et barn, mod hvilket barnet har ret til strafferetlig beskyttelse. Det omfatter tilskyndelse eller tvang af et barn til at udøve ulovlig eller psykologisk skadelig seksuel aktivitet, enhver kommerciel seksuel udnyttelse af børn og brugen af børn i lyd- eller visuelle billeder af seksuelt misbrug af børn⁴³.

Seksuelle aktiviteter mellem børn betragtes ikke som seksuelt misbrug hvis børnene er ældre end den aldersgrænse, der er defineret i deltagerstaten for seksuelle aktiviteter med samtykke, altså den seksuelle lavalder.

Nogle børn oplever seksuel misbrug, som ikke følger af fysisk kraft eller tvang, men som alligevel er psykologisk påtrængende, udnyttende og traumatisk.⁴⁴ Seksuelt misbrug af børn er en voldelig overskridelse af et barns grænser/rettigheder. Et seksuelt misbrugt barn udsættes for en handling barnet ikke nødvendigvis kan forstå og trues til stilhed og accept. Barnet oplever både fysisk og psykisk smerte og uden behandling efterlades barnet med psykiske og fysiske mén. Seksuelt misbrug er omsorgssvigt i værste forstand og strider mod barnets menneskelige værdighed og ret til fysisk integritet.

Når der tales om overgreb mod børn, er det i reglen fysisk vold eller seksuelle overgreb, der tænkes på. Børnekonventionens artikel 19 handler imidlertid ikke alene om beskyttelse mod fysiske overgreb. Børnekomiteen fremhæver i sin generelle kommentar nr. 13, at begrebet vold bør forstås bredt. Børnekomiteen slår

⁴⁰ General comment nr. 13, afsnit IV-1A

⁴¹ General comment nr. 13, afsnit 1f

⁴² General comment nr. 13, afsnit 1e

⁴³ General comment nr. 13, afsnit IV-1A

⁴⁴ General comment nr. 13, afsnit IV-1A, sexual abuse and exploitation

imidlertid fast, at begrebet vold ikke må fortolkes på en måde, som udelukker ikke-fysisk og ikke-forsættlig skade, som for eksempel psykologisk vold og vanrøgt⁴⁵. Stk. 1 af artikel 19 omhandler mere hvilke handlinger der skal kriminaliseres, imens stk. 2 omhandler ikke decideret kriminaliseringen af vold og misbrug af børn, men omhandler hvordan deltagerstaterne skal sætte beskyttelsesforanstaltninger op, så de kan støtte op omkring de børn, der har været udsat for misbrug og prøve at sikre forebyggelse af misbrug.

3.5 General comment no. 13 (2011):

Det fremgår af denne general comment, at den er baseret på følgende grundlæggende antagelser og observationer:

Ingen vold mod børn er berettiget; al vold mod børn kan forhindres;

En børnerettighedsbaseret tilgang til børneomsorg og beskyttelse kræver et paradigmeskift i retning af at respektere og fremme den menneskelige værdighed og børns fysiske og psykologiske integritet som rettighedsbærende individer snarere end at anse dem som "ofre";

Begrebet værdighed kræver, at ethvert barn anerkender, respekteres og beskyttes som rettighedsindehaver og som unikt og værdifuldt menneske med en individuel personlighed, særskilte behov, interesser og privatliv;

Princippet om retsstatsprincippet bør gælde fuldt ud for børn, som det gælder for voksne;

Børns rettigheder til at blive hørt og få deres synspunkter tildelt tilstrækkelig vægt skal respekteres systematisk i alle beslutningsprocesser og strategier og programmer for beskyttelse af børn;

Børns ret til at have deres bedste interesser skal være en primær overvejelse i alle sager, der involverer eller berører dem, skal respekteres, især når de er ofre for vold såvel som i alle foranstaltninger til forebyggelse;

Primær forebyggelse gennem folkesundhed, uddannelse, sociale tjenester og andre tilgange til alle former for vold er af største betydning;

Udvalget anerkender familiernes primære holdning, herunder udvidede familier, i pleje og beskyttelse af børn og i forebyggelse af vold. Ikke desto mindre anerkender udvalget også, at størstedelen af volden finder sted i sammenhæng med familier, og

⁴⁵ General comment nr. 13, afsnit 1, Definition of violence

at der derfor kræves indblanding og støtte, når børn bliver ofre for modgang og nød pålagt eller genereret i familier;

Udvalget er også opmærksom på den udbredte og intense vold, der anvendes mod børn i statslige institutioner og af statslige aktører, herunder i skoler, plejecentre, boliger, politiets forældremyndighed og retsinstitutioner, der kan udgøre tortur og drab på børn samt som vold mod børn, der ofte bruges af væbnede grupper og statens militære styrker.

3.6 Definition af vold:

I GC nr. 13 forstås ved "vold" "alle former for fysisk eller mental vold, tilskadekomst eller misbrug, forsømmelse eller uagtsom behandling, mishandling eller udnyttelse, herunder seksuelt misbrug", som anført i artikel 19, stk. 1 i konventionen. Udtrykket vold er valgt her for at repræsentere alle former for skade på børn som anført i artikel 19, stk. 1, i overensstemmelse med den terminologi, der blev brugt i FN's undersøgelse fra 2006 om vold mod børn, selvom de andre udtryk bruges til at beskrive typer af skade (skade, misbrug, forsømmelse eller uagtsom behandling, mishandling eller udnyttelse) har samme vægt. Normalt forstås udtrykket vold ofte kun for fysisk skade og / eller forsætlig skade. Udvalget understreger dog på det stærkeste, at valget af udtrykket vold i denne generelle kommentar ikke må fortolkes på nogen måde for at minimere virkningen af og behovet for at håndtere ikke-fysiske og / eller ikke-forsætlige former for skade (såsom forsømmelse og psykologisk mishandling).⁴⁶

3.7 Artikel 19, stk. 2

Når et barn bliver udsat for seksuelle overgreb, så må der fra statens side blive tilbudt hjælp, så ofrene kan bearbejde det. Det er både godt for barnet, men også for staten, da mange af dem der begår overgreb, er nogen som der selv har oplevet at blive krænket seksuelt. Artikel 19, stk. 2, omhandler det, at staterne bør oprette institutioner eller organisationer som kan sikre, at børnene får den hjælp de skal have.

Jeg har i afsnittet kaldet "Tiltag foretaget af Grønland for at leve op til Børnekonventionen og Børnekomiteens kriterier for barnets rettigheder"

⁴⁶ General comment nr. 13, afsnit 1, Definition of violence

gennemgået nogle af de organisationer, som er oprettet, som kan yde den nødvendige støtte barnet og dem der har barnet i sin varetægt.

Derudover har Grønland på nuværende tidspunkt taget initiativer til at hjælpe dem. En af initiativerne er et Rejsehold for voksne med senfølger efter seksuelle overgreb i barndommen. Det blev etableret af Naalakkersuisut i 2013. Rejseholdet består af psykologer og psykoterapeuter og tilbyder terapeutisk behandling. De rejser rundt i Grønland 11 måneder om året og tilbyder denne hjælp, både som gruppeterapi og individuel terapi. Udover rejseholdet, så tilbydes der også en gratis telefonrådgivning, som man kan gøre nytte af, hvis man har været udsat for seksuelle overgreb.

Saaffik tilbyder rådgivning til professionelle der arbejder med børn og unge i sager om seksuelle overgreb. De hjælper også kommunerne med udvikling af beredskaber til håndtering af sager om seksuelle overgreb, tilbyder råd og vejledning i konkrete sager og de afholder kurser i alle kommuner om børnesamtaler. Saaffik har derudover et Børnerejsehold, der rejser rundt i landet og tilbyder behandling til børn udsat for overgreb.

Grønland har derfor oprettet sociale programmer, som søger at hjælpe de børn der har været udsat for seksuelle overgreb, men går videre og prøver at hjælpe voksne mennesker, som har gået igennem det samme, da de var børn. På denne måde prøver man at komme ud og bekæmpe misbruget mod børn, for som jeg skriver øverst i dette afsnit, så er det ofte personer der selv har oplevet misbrug, som begår misbrug senere hen i livet, hvorfor man her prøver at forebygge.

4 Grønlandsk lovgivning

Grønland er bundet af deres internationale forpligtelser, hvorfor Selvstyret og offentlige myndighederne har pligt til at beskytte børn mod alle former for overgreb og misbrug og en særlig pligt til at beskytte børn, der på grund af deres unge alder ikke kan tage vare på sig selv. Beskyttelsesprincippet er et grundlæggende princip i

Børnekonventionen. Beskyttelsen er ikke kun forældrenes eller værgernes pligt, men alle myndigheder der varetager børns interesser.⁴⁷

4.1 Børneloven:

Børneloven (Inatsisartutlov nr. 20 af 26. juni 2017 om støtte til børn) er lovgivningen hvori børns rettigheder som følge af konventionen bliver sikret i national lovgivning. Børneloven foreskriver også, at forskellige organisationer skal oprettes eller i hvert fald være der, hvis opgave er at rådgive og vejlede de kommunale forvaltninger og ledelser i sagsbehandlingen af børnesager. De kalder det en socialstyrelse, som har kompetence til at få personoplysninger, også personfølsomme oplysninger og behandle sager som er fastlagt i lovens § 14, stk. 1.

Der pålægges også at enhver borger har pligt til at underrette kommunalbestyrelsen, hvis man har kendskab til, at et barn lever under forhold, der bringer barnets trivsel, sundhed og udvikling i fare og en skærpet underretningspligt for ansatte i social-, skole- eller sundhedssektoren og ansatte i dagsinstitutioner til at underrette kommunalbestyrelsen.

4.2 Lov om børns retsstilling:

I forbindelse med Grønlands opfyldelse af forpligtelserne i artikel 3, kan det siges at princippet, om at der skal tages hensyn til barnets tarv i alle handlinger og beslutninger vedrørende barnet, først og fremmest er indarbejdet i Lov nr. 197 af 16. juni 1962 om Børns retsstilling kap 2 hvor der blandt andet i § 13 står at ”barnet skal forsynes, opdrages og uddannes under hensyn til forældrenes livsvilkår og barnets tarv”. Lov om Børns retsstilling gælder for børn født før d. 1. juli 2016, hvor Forældreansvarsloven trådte i kraft.

4.3 Forældreansvarsloven:

Den 1. juli 2016 trådte lov nr. 680 af 6. juni 2016, Forældreansvarsloven i kraft for Grønland. Forældreansvarsloven vigtigste hensyn er til barnet og afgørelser skal nu tages med udgangspunkt i barnets egne synspunkter, samt i hvad der er bedst for

⁴⁷ General comments no.13, afsnit IV-2 caregivers

barnet. Med loven ophæves ligeledes revselsesretten. Fra 1. juli 2016 er enhver fysisk afstraffelse af børn at betragte som ulovlig vold. Forældreansvarsloven er en styrkelse af børn og unges rettigheder både i forhold til beskyttelse mod vold og i forhold til barnets ret til samvær med begge forældre. Loven regulerer spørgsmål om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær. Loven indeholder også mere specielle bestemmelser om undtagelsesvis adgang for andre end forældre til samvær med et barn, herunder f.eks. for adoptivbørn med deres oprindelige familie. For børn født efter 1. juli 2016 gælder nu, at deres forældre automatisk har fælles forældremyndighed, hvis bare forældrene inden for de sidste 10 måneder, før barnets fødsel, enten har været gift eller har haft fælles folkeregisteradresse.

4.4 Kriminalloven:

Som følge af det strafferetlige legalitetsprincip, udgør kriminalloven den egentlige retskilde for så vidt angår det materielle gerningsindhold og hjemlen til at pålægge foranstaltning. Børnekonventionen udgør imidlertid en retskildefaktor med normativ betydning for fortolkningen og udfyldningen af den materielle ret. Konventionen kan være retningsanvisende i sager, hvor der opstår tvivl om fortolkningen af bestemmelserne i grønlandsk lovgivning. Hvis der ikke kan findes overensstemmelse mellem Børnekonventionen og grønlandsk ret, skal domstolene følge grønlandsk ret, uanset om Grønland derved bryder sine folkeretlige forpligtelser.

5 Foranstaltning

5.1 Foranstaltningselementer

En foranstaltning indeholder flere elementer. Det ene er strafelementet, hvor man viser samfundet, at den kriminalitet der er begået ikke er acceptabel og personer der gjort disse ting, skal have konsekvenser. Man viser også gerningspersonen, at han eller hun har handlet på en uacceptabel måde og at det har konsekvenser.⁴⁸

Et andet element er resocialiseringselementet, hvor man prøver at modvirke foranstaltningens negative bivirkninger. Her overvejer man specielt, at en indespærring gennem en længere periode kan gøre en person dårligere egnet til at klare sig i samfundet og at indespærring derfor i sig selv kan være med til at øge

⁴⁸ "Betænkning om det grønlandske retsvæsen" bind 3, side 812

risikoen for, at en dømt på et senere tidspunkt begår ny kriminalitet. I dette element overvejer man også og der er personlige og miljøbetingede årsager til, at gerningspersonen har begået kriminalitet.

Der er tre aspekter der bliver lagt vægt på i resocialiseringselementet i Grønland. Dette er 1. stabilisering af gerningspersonens dagligmiljø, 2. opbygning af gerningspersonens ressourcer (uddannelse ol.), og 3. behandling af misbrugsproblemer (alkohol-, narkotika- og sexmisbrug).⁴⁹

5.2 Kriminallovens foranstaltninger

Lov vedrørende de foranstaltninger retterne kan foranstalte findes i kriminallovens § 119. Foranstaltninger rangordnes i en foranstaltningsstige, som indeholder advarsel, bøde, betinget anstaltsanbringelse, tilsyn, samfundstjeneste, tilsyn i kombination med kortvarig anstaltsanbringelse, ubetinget anstaltsanbringelse, forvaring, som er en tidsbestemt anstaltsanbringelse eller anbringelse på en psykiatrisk afdeling.⁵⁰ Foranstaltningerne fastsættes nu (efter reformen i 2010) på grundlag af en ligestilling af gerningsprincippet og gerningsmandsprincippet, så valg og udmåling af foranstaltning skal bero på en ligelig hensyntagen til grovheden af den begåede kriminalitet og til gerningsmandens personlige forhold. Den grønlandske kriminallovs bestemmelser om de enkelte forbrydelser er stort set de samme som i den danske straffelov. Retten skal i den enkelte sag vurdere, hvilken foranstaltningstype der som udgangspunkt svarer til den begåede kriminalitet, og herunder vurdere, hvor på sanktionsstigen det foreliggende tilfælde skal placeres. Retten kan herefter bevæge sig op eller ned ad stigen på grund af skærpende eller formildende omstændigheder eller ud fra individuelle resocialiseringshensyn.

5.3 Gerningsmandsprincip

Kriminalloven har i sin foranstaltningssystem haft resocialisering som grundtanke, siden det trådte i kraft i Grønland. Gerningsmandsprincippet har en betydelig vægt i den grønlandske kriminalret. Gerningsmandsprincip betyder, at når retten har

⁴⁹ "Betænkning om det grønlandske retsvæsen" bind 3, side 812-814

⁵⁰ Kriminalitet og lovovertrædere i Grønland, Britta Kyvsgaard, Rådet for Grønlands Retsvæsen, 2020 side 5

fastslået, at den tiltalte har begået en forbrydelse og der skal træffes en foranstaltning efter kriminallovens § 119, stk. 1, skal der lægges stor vægt på - udover grovheden af lovovertrædelsen - hvilken foranstaltning, der vil passe til præcis denne gerningsperson. Formålet med princippet er, at få gerningspersonen resocialiseret, som skal forhindre gerningspersonen, at begå yderligere lovovertrædelser. Når der vælges en foranstaltning og dets udmåling, skal der, tages hensyn til gerningspersonens personlige forhold, jf. kriminallovens § 121, stk. 1, nr. 2. Når der tages hensyn til gerningspersonens personlige forhold, skal der også tages stilling til, hvad der er nødvendigt for at gerningspersonen ikke begår yderligere lovovertrædelser.

Gerningsmandsprincippet kan findes i kriminallovens § 121, stk. 1, der har følgende ordlyd: "Ved valget og udmålingen af foranstaltning skal der tages hensyn til 1) lovovertrædelses grovhed, herunder samfundets interesse i at modvirke handlinger af den pågældende art, og 2) gerningsmandens personlige forhold, herunder hvad der skønnes nødvendigt for at afholde den pågældende fra yderligere lovovertrædelser."⁵¹

6 Grønlandsk retspraksis

Det fremgår af GC nr. 13, at alle former for vold er krænkende for barnets rettigheder. Dette gælder også seksuelt misbrug og udnyttelse, som fremgår af GC 13 punkt 25. Når der bliver skrevet seksuelt misbrug og udnyttelse, så inkluderer det tilskyndelse eller tvang af et barn til at udøve ulovlig eller psykologisk skadelig seksuel aktivitet, brug af børn i kommerciel seksuel udnyttelse og brug af børn i lyd- eller visuelle billeder af seksuelt misbrug af børn, børneprostitution, seksuel slaveri, seksuel udnyttelse inden for rejser og turisme, handel og salg af børn til seksuelle formål og tvangsægteskab.

Ud fra denne liste kan vi fastslå, at alt seksuel aktivitet med børn, er ulovligt/krænkende for barnets rettigheder.

For at se om Grønland behandler sager vedrørende handlinger der seksuelt krænker barnets rettigheder, må vi se på hvordan nogle sager fra de nationale domstole blev behandlet vedrørende misbrug af børn.

⁵¹ "Grønlandsk kriminalitet" af Hans Jørgen Engbo, side 181-183

6.1 Rettens nr. 204/2017 sermersooq⁵²

På baggrund af tiltaltes fulde tilståelse i forhold 1 og forklaring om, at han var kommet til at røre ved F1 og efter at have opdaget at det var hende, at have tilbudt samleje mod betaling, finder retten ham skyldig i overtrædelse af kriminallovens § 84 som beskrevet i anklageskriftet. På baggrund af tiltaltes fulde tilståelse i forhold 2 og forklaring om, at mens han og datteren F2 var alene, at have lagt sig hos hende og fuldbyrdet samleje, finder retten ham skyldig i overtrædelse af kriminallovens § 74 som beskrevet i anklageskriftet. Med henvisning til de forurettedes aldre ved gerningerne, finder retten, at tiltalte skal idømmes anbringelse i anstalt i 8 måneder, jf. kriminallovens § 84, § 74 og § 146. Tiltalte idømmes ligeledes til at betale 5.000 kr. til F1 og 50.000 kr. til F2.

Sagen omhandlede blufærdighedskrænkelser og blodskam og flere forurettede.

6.2 Sagl.nr. K 134/2018 qeqqata⁵³

Tiltalte blev i kredsretten idømt anbringelse i anstalten i 6 måneder samt tilpligtet at betale tort- godtgørelse på 80.000 kr. til forurettede for overtrædelse af kriminallovens § 80, stk. 1, jf. § 2, § 79 samt § 84 – kønsligt forhold til steddatter under 15 år samt blufærdighedskrænkelser. Landsretten udtrykker, at der er tale om en alvorlig krænkelser over en længere periode af et barn, som på det tidspunkt var mellem 8 og 10 år, og som var tiltaltes steddatter. Henset til det oplyste om tiltaltes personlige forhold, og det forhold, at tiltalte har valgt at indrømme det skete, finder retten det undtagelsesvist forsvarligt at fastsætte sanktionen med 3 måneder i anstalt og tilsyn i 2 år, jf. kriminallovens § 144, stk. 1, jf. § 145, stk. 1.

Tortgodtgørelse til forurettede med 80.000 kr. stadfæstes.

Sagen omhandlede blufærdighedskrænkelser og kønsligt forhold til person under 15 år. Gerningspersonen forklarede, at han selv blev misbrugt som barn i en periode på

⁵² <https://domstol.dk/media/0e0dn11t/2017-07-11-k136-17-sermersooq-204-2017.pdf>

⁵³ <https://domstol.dk/media/fjmfrk0j/k134-18-dom-laret.pdf>

en måned.

Misbruget i denne sag var over en periode på omkring 2 år.

6.3 K 082/2018 qaassuitsup⁵⁴

Tiltalte, en 27-årig mand blev i kredsretten idømt anbringelse i anstalten i 5 måneder for overtrædelse af kriminallovens § 79, jf. § 80, stk. 2 – samleje og andet kønsligt forhold til barn, som er betroet den pågældende til opdragelse i 1 tilfælde (stedfar til pigen på 12 år). Landsretten stadfæstede kredsrettens dom i det hele, idet den lagde vægt på at der er sket brud på det særlige tillidsforhold mellem stedfar og steddatter, overgrebets karakter og hendes alder på gerningstidspunktet.

6.4 sagl.nr. K 051/2018 qaassuitsup⁵⁵

Tiltalte blev ved kredsretten idømt 3 måneders anstaltsanbringelse for overtrædelse af kriminallovens § 79, jf. § 12 og § 84 – forsøg på anden kønslig omgang med barn under 15 samt blufærdighedskrænkelse, ved at have lagt sig i sengen, hvor F på 12 år lå og sov, og i den forbindelse at have trukket Fs underbukser ned over ballerne. Landsretten udtaler at der er tale om grov form for blufærdighedskrænkelse. Det er skærpende, at der er en betydelig aldersforskel mellem forurettede og tiltalte og det er endvidere skærpende, at tiltalte fortsatte sit forehavende, selvom forurettede sagde tydeligt fra over for hans handlinger. Forsøget på anden kønslig omgang blev afværget tidligt i forløbet ved, at forurettede flygtede fra stedet. På grund af den lange sagsbehandlingstid, fastsættes foranstaltningen til 30 dages betinget anstaltsanbringelse med en prøvetid på 1 år, jf. kriminallovens § 79, jf. § 12 og § 84, jf. § 129.

⁵⁴ <https://domstol.dk/media/zohby1zw/2018-07-13-k-082-18-landsretsdom.pdf>

⁵⁵ <https://domstol.dk/media/bxidejkk/k051-18-dom-laret.pdf>

7 Diskussion

Jeg har redegjort for de områder jeg mener er relevante for at vurdere om Grønland overholder sine forpligtelser i forhold til seksuel misbrug og krænkelser under art. 19 i forbindelse med barnets tarv i art. 3.

Til at starte med, så kan vi vurdere om artikel 19, stk. 1 og 2 er overholdt af Grønland, altså, overholder Grønland de forpligtelser som deltagerlandene har bundet sig til, ved at træffe passende forholdsregler med henblik på at beskytte børn mod fysisk og psykisk vold og andre overgreb.

I og med seksuelle krænkelser er strafbart, så må det konstateres, at selve handlingerne er kriminaliseret, hvorfor de passende lovgivningsmæssige forholdsregler er overholdt. Specielt når vi inddrager Inatsisartutlov nr. 20 af 26. juni 2017 om støtte til børn, forældreansvarsloven og lov om børns retsstilling, så er det ikke kun selve handlingerne der er kriminaliseret, men også at det bliver pålagt forældre og andre personer i børnenes liv, til at have ansvar for dem og at borgerne i samfundet også har en pligt til at underrette myndighederne, hvis man ser eller kender til noget, hvor et barn ikke lever under de forhold det burde. At revselsesretten blev ophævet ved forældreansvarsloven, viser også at disse love hver især har sørget for, at børnene har de rettigheder, som kan udledes af artikel 19. Så jeg mener klart, at den lovgivningsmæssige del er overholdt.

Jeg vil ikke gå nærmere ind i de administrative, sociale og uddannelsesmæssige forhold, som jeg skrev i afgrænsningsafsnittet, så er mit fokus primært på den strafferetlige vinkel.

Artikel 19 er ikke udelukkende en artikel, der bestemmer, at børn ikke må blive udsat for vold eller misbrug. Artikel 19, stk. 2 sørger for, at staterne er forpligtet til at oprette institutioner, som kan sikre, at børnene får den hjælp de skal have.

Det er der uden tvivl ikke nemt at overholde denne forpligtelse, da Grønland er opdelt i så mange små samfund og alle institutionerne kan ikke være repræsenteret i alle byer og bygder. Men som det fremgår flere steder ovenfor i opgaven, så er der foretaget flere tiltag, som sikrer, at der er disse institutioner, som kan hjælpe børnene. Det må forventes at de fleste institutioner er lokaliseret i Nuuk, hvorfor hjælpen for børnene i de mindre samfund, kan være sværere for dem at mærke. Men Saaffik har oprettet et Børnerejsehold, som tilbyder hjælp, når de rejser rundt i Grønland.

Mange af disse institutioner retter sig direkte til børnene og informerer dem om, at de

kan modtage hjælp. Dette er et vigtigt led i at sikre barnets rettigheder, da de skal vide de kan få hjælp, før de søger den. De institutioner der har børn i deres varetægt, såsom forskellige børnehjem og lignende, bliver også støttet af staten og andre institutioner, som rådgiver og vejleder dem.

Jeg har tidligere i opgaven redegjort for en del af de institutioner som tilbyder hjælp eller på anden måde sikrer barnets rettigheder. Da de er oprettet og er aktive, så vil jeg mene, at Grønland lever op til art. 19, stk. 2, men at der kan gøres yderligere og sikre, at alle børn i Grønland ved hvor og at de overhovedet kan få hjælp. Dette er også et led af bestemmelsen, men alt i alt vil jeg mene at art. 19, stk. 2 er overholdt.

Det ser jo rigtig fint ud det hele, når man sætter det op på denne måde. Denne bachelors hensigt er ikke blot at konstatere, at Grønland har den nødvendige lovgivning, for at sikre barnets rettigheder, men hvordan det forholder sig i praksis. Dette er grunden til, at jeg har inddraget domme vedrørende seksuelt misbrug og krænkelser af børn. Og her dannes et andet billede. I de sager jeg har set på, og ikke kun dem jeg har brugt til denne bachelor, så ligger foranstaltningen af en gerningsperson der seksuelt har misbrugt eller krænket et barn for et førstegangs tilfælde på gennemsnitligt 3-4 måneder. I de domme jeg har brugt, så er der idømt gerningspersonen 8, 3 og 5 måneders ubetinget, samt en betinget dom på 30 dage. Det betyder ikke noget i vurderingen af artikel 19, hvis man ser isoleret på den. Men denne opgave omhandler også om forpligtelserne omkring barnets tarv bliver overholdt af Grønland.

Der foranstalttes på denne måde, da der i Grønland er lagt stor vægt på gerningsmandsprincippet og resocialiseringsprincippet. Disse begreber har jeg redegjort for tidligere.

Det vil sige, at man som land har forpligtet sig til, at have barnets tarv med i alle beslutninger og handlinger, der direkte eller indirekte berører et barn, samtidig med at man vægter gerningspersonens resocialisering og gerningsmandsprincippet. En foranstaltning af en gerningsperson, som har begået et seksuelt overgreb over for et barn, må anses som en afgørelse der direkte eller indirekte har betydning eller berører et barn, hvorfor der også i denne slags sager må søges, at tage barnets tarv som det primære hensyn, som jo er det man forpligter sig til, ved at indgå Børnekonventionen.

Dette må anses som en konflikt mellem begreber, da det ene led søger at vægte den ene part og det andet led søger at vægte den anden.

I afsnittet overfor vedrørende *kriminalloven*, har jeg gjort klart, at hvis der ikke kan findes overensstemmelse mellem Børnekonventionen og grønlandsk ret, skal domstolene følge grønlandsk ret, uanset om Grønland derved bryder sine folkeretlige forpligtelser.

Det mener jeg ikke kan være i orden, for så burde man vel have vidst ved ratificeringen af Børnekonventionen, at man ikke kunne overholde artikel 3, da man har fulgt disse principper længe.

Hvis resocialiseringen spillede en større rolle i disse afgørelser, så ville der være mere at argumentere for, at Grønland overholder hensynet til barnets tarv. Men det er sjældent, at der fremgår behandlingsdomme af gerningspersoner der har misbrugt eller krænket børn, hvorfor resocialisering ikke har nogen indflydelse på afgørelserne.

Det kan jo diskuteres, om kriminalretsområdet er det mest velegnede til at sikre barnets tarv og til resocialisering. Virkeligheden er imidlertid den, at overgreb i meget stort omfang opdages og behandles via retssystemet – politiet, anklagemyndigheden og domstolene. Med dette udgangspunkt er det afgørende, at der indenfor disse rammer findes metoder til at de nødvendige tiltag iværksættes med henblik på, at barnet beskyttes og gerningsmanden resocialiseres.

Retssystemet reaktionsmidler er imidlertid begrænset til foranstaltningssystemet, og det inddrager ikke det forurettede barn, som i denne sammenhæng højst udgør et vidne.

Resocialisering bygger på tre elementer og jeg kan ikke se ud fra dommene, at nogen af dem bliver fulgt. Der fremgår intet om stabilisering af gerningspersonens daglige miljø, ikke noget om uddannelse, men der er mulighed for når man er i anstalten, at man kan tage folkeskolefag og gennemføre folkeskolen. Dette virker dog usandsynligt, når man bliver foranstaltet 3-4 måneder, at man kan nå at gennemføre det. Det sidste element er behandling af misbrugsproblemer, hvor sexmisbrug og alkoholmisbrug kan blive behandlet. Alkohol spiller en stor rolle i mange misbrugssager, hvorfor behandling af dette også må have en positiv virkning på gerningspersonen, hvis der er behov for det. Men det er kun meget sjældent, at behandling af gerningspersonen er med i dommene. Det er typisk når der er tale om en person, som har begået meget grove overgreb eller over en længere periode og

der skal typisk være en mentalundersøgelse af gerningspersonen, før det sker. Når en person bliver kendt skyldig for seksuelt misbrug eller krænkelse af et barn, så må staten have det ansvar, at sørge for, at de personer får den hjælp de har behov for, så de rent faktisk har en chance for resocialisering. Hvis man kun foranstalter en person i en forholdsvis kort periode og bare regner med, at det ikke gentager sig, så er tilgangen til foranstaltning i denne slags sager for naiv. Elementet af resocialiseringen spiller i hvert fald ingen rolle, hvorfor hverken princippet om barnets tarv bliver overholdt eller hensynet til resocialisering spiller ind i afgørelserne.

Hvis det individuelpræventive hensyn ikke tages til følge, hvorfor foranstalter man ikke hårdere, altså hvorfor bliver det almenpræventive hensyn ikke vægtet tungere? At det individuelpræventive hensyn først er i fokus, når gerningspersonen er recidiv, stemmer ikke overens med resocialiseringshensynet eller barnets bedste. Så på den måde, så formår man at både at ikke overholde sine folkeretlige forpligtelser, men også landets egen grundtanke, når det kommer til foranstaltning.

Barnets bedste bør spille en stor rolle i disse afgørelser, hvor det ikke kan være nok, at barnet der er blevet misbrugt, får en tortgødtgørelse.

Barnets bedste virker ikke til at spille nogen rolle i disse afgørelser, da man ikke overvejer hvordan det påvirker dem, at skulle se den person der har begået overgreb på dem, forholdsvis kort tid efter. Grønland er opdelt i små samfund, hvor det ikke kan undgås, at de møder overgrebspersonen. I afsnittet om barnets tarv, har jeg skrevet om, at barnets tarv er 3-delt, hvor en af de dele er *en procesregel*. Det fremgår heraf, at når der træffes en beslutning, der påvirker et specifikt barn, så skal det indeholde en evaluering af den mulige indvirkning og begrundelsen for afgørelsen skal indeholde en forklaring, hvordan denne ret er blevet respekteret. Jeg har endnu ikke set en dom, hvori der fremgår dette.

Det er desuden slået fast at Børnekomiteen, at hver sag skal behandles individuelt. I mange sager er det klart, at det er et indviklet spørgsmål, da der sjældent er et konkret "rigtigt" svar. Vi kan se, at det ofte er en person med en meget nær relation, en forælder eller værge, som har begået overgrebet. Det kan her være meget indviklet, at bedømme hvad der er bedst for barnet i denne situation. Det er vel aldrig godt for barnet, at være omkring sin overgrebsperson i dagligdagen, men hvis det er den person der har den primære indtægt i familien, er det så bedre for barnet, at der er mere økonomisk stabilitet? Denne vurdering er jeg ikke i stand til at tage, men det

burde være sådan en vurdering, der bliver foretaget, hver gang en sag vedrørende seksuelt misbrug, bliver behandlet.

8 Konklusion

For decideret at besvare min problemformulering, så har jeg redegjort for underspørgsmålene ved min analyse af artikel 19 og 3, samt min redegørelse af domme og hvordan det grønlandske foranstaltningssystem er bygget op.

Artikel 3 og de grønlandske myndigheders tilgang til sager om seksuel misbrug, støder i min optik mod hinanden. Dette gør at hensynet til barnets tarv ikke bliver vægtet nok, hvorfor Grønland som stat ikke overholder forpligtelserne som er afledt af Børnekonventionen og specielt artikel 3. Der bliver ikke foretaget vurderinger, som har barnets bedste som primær overvejelse. Det virker ikke til at domstolene overhovedet har det i sine overvejelser, hvilket er et problem som stammer fra gerningsmandsprincippet og resocialisering. Som sagt, så mener jeg at Grønland overholder artikel 19. Jeg mener dog ikke, at hensynet til barnets tarv bliver overholdt i disse sager.

Misbrug af børn er et stort samfundsmæssigt problem i Grønland, som er nødvendigt at gøre en indsats imod, hvilket også er i gang.

Vi ved at mange af de personer som begår seksuelle krænkelser eller overgreb, er personer, som selv har været udsat for det, da de var børn. Det kan altså anses som noget lignende en sygdom, der bliver givet videre og som højst sandsynligt vil fortsætte, hvis der ikke bliver foretaget foranstaltninger, der bekæmper det.

Denne bekæmpelse kan være mange ting og det mest oplagte er behandling og psykologhjælp. Der er dog andre ting, der problematiserer dette. Er der økonomi til at tilbyde denne hjælp til alle og er der nok menneskelige ressourcer, som er i stand til at snakke med de mennesker, som har brug for det. Svaret er derfor ikke så ligetil. Jeg mener dog, at der er flere ting, man kan gøre i lovgivningsmæssig forstand, for at bekæmpe problemet.

Man kunne i denne slags sager bruge flere ressourcer på behandling af både gerningspersonen og offeret, så man prøver at forebygge, at offeret ikke selv bliver misbruger. Men som jeg lige har været inde på, så kræver dette nok en masse ressourcer, som Grønland ikke har til rådighed.

Man kunne også lempe på gerningsmandsprincippet i denne slags sager og gøre det

klart for samfundet, at der bliver slået hårdt ned på seksuelle overgreb.

En måde at gøre dette på, er at gøre det muligt, at lægge vægt på skærpene omstændigheder, som er en del af loven, ligesom kriminallovens § 123 omkring mulighed for mindre indgribende foranstaltning. Uden lovhjemmel til dette, så er det nødvendigt for retten, at anklageren i sagerne lægger mere vægt på f.eks. barnets alder, hvis der ikke bliver gjort det, så inddrager domstolen det højst sandsynligt ikke i deres vurdering.

Hvis Grønland virkelig ønsker at leve op til de forpligtelser som man selv har accepteret, så er det nødvendigt, at princippet om barnets tarv begynder at være den største faktor i behandlingen af denne slags sager.

Grønland har trods alt selv valgt at forpligte sig til at overholde disse principper og det er snart 30 år siden, at man har ratificeret konventionen. Det fremgår af "The Normative and Institutional Evolution of International Human Rights" skrevet af Thomas Buergenthal⁵⁶, at der er 4 stadier af menneskerettighedernes udvikling. Først normskabelse, derefter institutionsopbyggelse og implementation og til sidst den reelle beskyttelse. Grønland er ved det sidste stadie i denne teori. Og det er også her Grønland fejler. Stater skal simpelthen gøre hvad de forpligter sig til at gøre.

Staterne skal respektere, beskytte og fremme de rettigheder de har forpligtet sig til at overholde. Staterne har en negativ forpligtelse til ikke at træffe foranstaltninger, der resulterer i krænkelse af en given rettighed.⁵⁷

Da vi er en meget lille befolkning og derfor ikke har en overflod af menneskelige ressourcer, så giver resocialisering god mening. Men hvis man bruger det hensyn, fremfor at overholde sine folkeretlige principper, så må der gøres en større indsats for at resocialisere mere effektivt. Det nytter ikke noget at resocialiseringen først begynder, når overgrebene sker flere gange. På denne måde kommer man aldrig problemet til livs. Den præventive effekt er ikke eksisterende, hvis tilgangen til seksuelle krænkelser ikke ændrer sig.

Målet må være en forbedring af beskyttelsen af børn der udsættes for seksuelt misbrug.

I forhold til de menneskeretlige forpligtelser kan det konkluderes, at Grønland kun

⁵⁶ "The Normative and Institutional Evolution of International Human Rights" af Thomas Buergenthal

⁵⁷ "International Human Rights law" edited by Daniel Moeckli, Sangeeta Shah og Sandesh Sivakuraman, side 101-104

lever delvist op til sine forpligtelser.

Kildefortegnelse

Bøger/tekster:

- "Retsfilosofi, retsvidenskab & og retskildelære" af Jens Ewald og Sten Schaumberg Müller
- "Menneskerettigheder i Grønland – Status 2016" Grønlands råd for menneskerettigheder
- "Grønlands Råd for Menneskerettigheder og Institut for Menneskerettigheder, Status 2014"
- "5. periodiske rapport, Anbefalinger fra FN's Børnekomite til Danmark, herunder Grønland"
- "Implementation handbook for the Convention on the Rights of the Child" Unicef
- "Kriminalitet og lovovertrædere i Grønland" Britta Kyvsgaard, Rådet for Grønlands Retsvæsen
- "Betænkning om det grønlandske retsvæsen" bind 3
- "Grønlandsk kriminalitet" af Hans Jørgen Engbo
- "The Normative and Institutional Evolution of International Human Rights" af Thomas Buergenthal
- "International Human Rights Law" edited by Daniel Moeckli, Sangeeta Shah og Sandesh Sivakuraman
- General Comment no. 5 (2003)
- General Comment no. 13 (2011)
- General Comment no. 14 (2013)

Hjemmesider

- <https://menneskeret.dk/laeringsportalen/civilsamfund/civilsamfundskurser/forberelsesmateriale/kursus-boerns-rettigheder>
- <https://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Departementer/MIIIAN/Boern-Unge-og-Familier/FNs-Boernekonvention/FNs-Boernekomite>
- <https://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Departementer/MIIIAN/Boern-Unge-og-Familier/FNs-Boernekonvention>
- <https://mio.gl/til-boern-og-unge/dine-rettigheder/boernekonventionen/?lang=da>
- www.menneskeret.dk
- <https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRC/Pages/CRCIntro.aspx>
- <https://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Attached%20Files/Familie/DK/Vejledning%20om%20hj%C3%A6lp%20til%20b%C3%B8rn%20og%20unge.pdf>
- <https://mio.gl/om-mio/?lang=da>
- <https://nakuusa.gl/hvad-er-nakuusa/nakuusas-historie/>
- <https://www.peqqik.gl/da-DK/Kontakt/Parisa>
- <https://www.saaffik.gl/?lang=da>

Konventioner og lovgivning

FN-konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder (Børnekonventionen)

Inatsisartutlov nr. 20 af 26. juni 2017 om støtte til børn

Lov om børns retsstilling

Forældreansvarsloven

Kriminalloven

Selvstyreloven